

نامه حاجی میرزا آقاسی

به سفیر فرانسه یا تعهد نامه بازرگانی ۱

دولت فرانسه که سالها بود رابطه بازرگانی با دولت ایران نداشت در سال ۱۲۶۰ قمری سفیری بنام کنت دوسارتیژ Comte de Sartiges بایران نرسداد و او در ششم شعبان آن سال (۲۱ اوت ۱۸۴۴) به تهران رسید. سارتیژ از بدو ورود خود برای بدست آوردن امتیازاتی تجارتي کوشش کرد و سه ماه بعد یعنی در سوم ذی حجه ۱۲۶۰ (۱۴ دسامبر ۱۸۴۴) موفق شد تعهد نامه ای از دولت ایران بدست آورد که مبنای انعقاد يك قرارداد بازرگانی باشد.

سواد نامه حاجی میرزا آقاسی به کنت دوسارتیژ یا تعهد نامه بازرگانی «عالیجاها ، بلند جایگاهها ، فراست و کیاست اکتناها ، دوست مهربان مشفقاً ، بهمۀ دولتهای فخریمه ظاهر و هویدا است که دوستی و محبت و مصافات اولیای دولت علیۀ ایران با امنای دولت بهیۀ فرانسه قدیم و اتحاد هر دو با یکدیگر چون دوست صمیم میباشد . از روزی که آن عالیجاه فطانت آگاه دوست مهربان وارد این ممالک فخریمه قویمة الارکان شده بواسطه نکته دانی و عقل و فراست و خیرخواهی هر دو دولت ابد مدت یوماً فی یوماً مبانی و داد

در تشیید و [یک کلمه ناخوانا] التیام و اتحاد در تزیید و تأیید آمده. دوستدار را بآن عالیجاه کمال و داد حاصل گشته و محبت قلبیه کامل گردیده. لهذا زحمت افزا گشت که بعد از تحصیل اذن و رخصت از اولیای دولت بهیئه فرانسه چندی اینجاها و این صفحات مکث و توقف نمایند و تعجیل در مراجعت بوطن اصلی نفرمایند که رشته ارتباط زیادتر مستحکم آید و مبنای دوستی و الفت از قدیم قویتر گردد. در باب تجارت مصدع می گردد که اگر از تجار معتبره دولت بهیئه فرانسه بقدر حوصله ممالک دارالامن و الامان ایران صأنهاالله تعالی با امتعه قابله که آلات لهو و لعب و اسباب تعطیل خواص و عوام نباشد تشریف بیاورند و گمرک آنرا موافق تجار دول متحابه بکار گذاران این دولت علیه بی شایبه نقص و قصور رسانند، دوستدار از جانب امنای دولت علیه ایران میتواند تعهد نماید که همه جا حمایت آنها نموده با رفاه بال معامله مال را کرده خالی از نقص و وبال مراجعت با وطن اصلی خود نمایند و اگر آلات حربیه باین دیار آورند خود دوستدار موافق سوقیه عادلانه ابتیاع خواهد کرد و تشویش از عدم فروش نداشته باشند. زیاده زحمت ضرور نبوده مصدع نماید. ایام

مناعت و اقبال مستدام باد .
تحریراً فی ذی حجه ۱۳۶۰